

I NOU 2019:3 Nye sjanser –bedre læring II Integrering gjennom kunnskap –

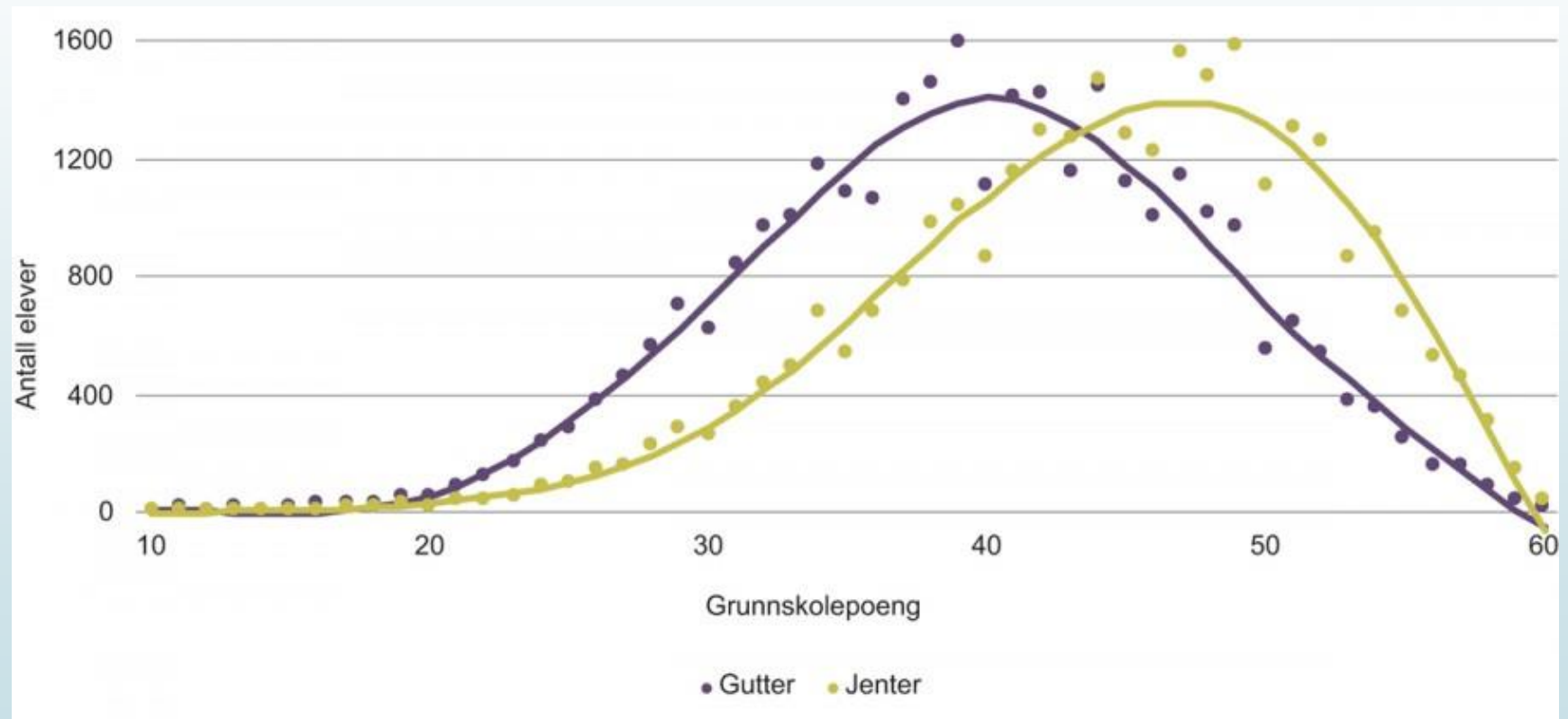
I Kjønnforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp

II regjeringens integreringsstrategi 2019-2022

Rådgiverforum 08.03.19

Grunnskolepoeng etter kjønn,

Figur 4.1 i NOU 2019:3, 2018

Formål med utvalgsarbeidet

....å bygge et nyansert og balansert kunnskapsgrunnlag om hvorfor kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner oppstår, og å foreslå effektive tiltak for å redusere disse forskjellene.

Hva vet vi – hva er fakta?

- 1 av 10 gutter får spesialundervisning
- 70% av dem som får spesialundervisning er gutter
- Jenter har bedre språkforståelse allerede i førskolealder
- Gutter har bedre romforståelse allerede i 4-6 årsalderen
- Kjønnforskjellene i lesing og skriving blir større i favør av jentene i tenårene
- Grunnskolepoeng: gjennomsnittlig 4-5 poeng høyere for jentene
- 5 år etter påbegynt vg, har 30% av guttene og 20% av jentene ikke fullført
- Jentene får bedre karakterer enn guttene på studiespes. Langt flere gutter nederst på karakterfordelingen

Fakta – forts.

- Kamp om studieplassene – 17000 kvalifiserte stod uten studieplass i 2018
- Ca 8000 søkere får ikke lærlingplass årlig, 7 av 10 er gutter
- Studier med høye karakterkrav - kvinneandelen er høy
- Kvinneandelen: 65% av dem som fullførte medisin og jus, 70% av dem som fullførte psykologi, veterinærmedisin, odontologi og farmasi
- Blant unge voksne (30-39 år) er andelen kvinner med høyere utdanning 57, mot 40% menn
- SSB framskriving – 2040 – henholdsvis 89% og 61%

64 tiltak – Hva sies om rådgivning?

13.6 Flerfaglig samarbeid – (fra særlov (oppl) til kommunelov):

- **Utvalget mener det bør utredes nærmere om følgende bestemmelser kan oppheves:**
- retten til sosialpedagogisk rådgivning, jf. opplæringsloven § 9-2 og kapittel 22 i forskrift til opplæringsloven.
- plikten til å ha en skolehelsetjeneste, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 og forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.
- plikten til pedagogisk-psykologisk tjeneste som omhandler kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling, jf. opplæringsloven § 5-6.
- plikten til å ha en oppfølgingstjeneste for ungdom, jf. opplæringsloven § 3-6 og kapittel 13 i forskrift til opplæringsloven.

14 Grunnskolen innhold og organisering

- 14.1.1 Utvalget anbefaler
- **erstatte faget utdanningsvalg på ungdomstrinnet med faget utdanningsvalg og livsmestring.** Det nye faget skal inneholde kompetansemål om livsmestring og psykisk helse for hele ungdomstrinnet, mens området utdanning og yrker i læreplanen legges kun til 10. trinn.
- utrede nærmere hvordan **yrkesgrupper utenfor grunnskolen kan undervise i faget** utdanningsvalg og livsmestring, særlig gjennom samarbeid med skolehelsetjenesten og andre deler av de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Lærere som skal undervise i faget bør tilbys kompetanseutvikling.
- beholde folkehelse og livsmestring som tverrfaglig tema i grunnopplæringen, men gjøre systematiske utprøvinger med å integrere sosiale og emosjonelle ferdigheter i undervisningsfagene. Disse må kunne effektevalueres.
- fagfornyelsen legger til grunn som prinsipp at **læreplanverket gir elevene anledning til å reflektere over kjønnsroller, kjønns mangfold og kjønnsstereotypiske forventninger.**

64 Tiltak forts. Hva sies om rådgivning?

15 Overganger i utdanningsløpet

- **15.8 Styrke karriereveiledning for ungdom**
- **Utvalget anbefaler**
- innføre en lovfestet plikt for fylkeskommunene til å tilby karriereveiledning for alle, både i og utenfor skolen.
- innføre kompetansekrav i karriereveiledning for rådgivere.
- utvikle et digitalt verktøy for fylkeskommunene som samler informasjon, og gjør kunnskap om sammenhenger mellom skolerresultater, fravær, utdanningsvalg og videre yrkesliv tilgjengelig for rådgivere.

64 tiltak – hva sies om rådgivning?

16 Økonomiske og administrative konsekvenser

- 'Utvalget har ikke foreslått store endringer i de etablerte ansvarsforholdene mellom de tre forvaltningsnivåene under dette tiltaksområdet. **Utvalget foreslår at ansvaret for karriereveiledning til hele befolkningen legges til fylkeskommunen.** Dette medfører to endringer av forvaltningsnivå. For det første betyr det **en endring fra dagens fordeling der kommunen har ansvar for rådgivning i grunnskolen.** For det andre flyttes karriereveiledning for personer utenfor arbeid fra NAV, som er et partnerskap mellom stat og kommune, til fylkeskommunen. ' (s 241)

Andre tiltak:

- ❖ Alle skoler skal ha et støttenivå med tre nivåer:
 - ❖ Støtte i ordinærundervisning, 2. Intensiv ekstraundervisning, 3 Spesialundervisning etter vedtak
- ❖ Lovkrav- vedtak om spesialundervisning i grunnskolen – i 80% av undervisningen skal 'hjelp' gis av personer med rett kompetanse
- ❖ Beregning av grunnskolepoeng etter fagenes timetall
- ❖ Flere valgfag – minst 5 – undervisningskompetanse
- ❖ Kjønnspoeng til høyere utdanning når kjønnsbalansen er 80/20
- ❖ Økonomiske insentiver for å velge ikke-kjønnsstereotyp
- ❖ Behov for mer forskning (registerdata)

Høringen, vi ønsker særlig kommentarer på flg:

frist for fylkeslagene 18. mars

- **Hva må til for å utjevne kjønnsforskjellene på de ulike nivåene i utdanningssystemet?**
- **Fleksibel skolestart**
- **Hvordan bør overgangene i utdanningssystemet være for å ivareta barn og unge på en bedre måte enn i dag?**

Regjeringens integreringstrategi

Målet er at innvandrere i større grad skal delta i arbeids- og samfunnsliv.

- 1) Utdanning og kvalifisering
- 2) Arbeid
- 3) Hverdagsintegrering
- 4) Retten til å leve et fritt liv

Integrering gjennom kunnskap

Integrering gjennom kunnskap: *utdanning og kvalifisering*

- Gi barn og unge med innvandrerbakgrunn gode norskkunnskaper, grunnleggende ferdigheter og faglig kompetanse gjennom likeverdige utdanningsløp fra barnehage til og med videregående opplæring.
- Økt arbeidsdeltakelse blant innvandrere gjennom bedre kvalifisering og utdanning

Regjeringen vil

- Bedre overgangen fra innføringstilbud til ordinær opplæring for nyankomne elever (5)
- Gi fylkeskommunen et utvidet og merhelhetlig ansvar for unge fra 16-24 år (6)
- Forsterke tilbudet om grunnskoleopplæring til ungdom med kort botid som har svake norskkunnskaper eller grunnskolekompetanse (7)
- Bedre tilgang til læreplasser (8)
- Øke bruken av tospråklig fagopplæring (9)
- Bedre det flerkulturelle læringsmiljøet og toleransen i skolen (10)

Budsjettforslag 2019

- **30 millioner til å styrke yrkesfag** (har styrket området med 500 millioner i 2013-18)
- **12,5 mill til områdesatsing Oslo Sør og Oslo indre øst** – nærmiljø, forebyggende arbeid, oppvekst, utdanning og sysselsetting
- **35 millioner til å styrke ordningen Jobbsjansen del B**, tilskudd til mer grunnskoleopplæring for innvandrerungdom. Styrking gir en dobling i bevilgningen, blant annet til **kombinasjonsklasser**, som skal sikre bedre gjennomføring i videregående opplæring.

Andre områder med relevans for rådgivertjenesten

- **3. Hverdagsintegrering**
- 36 –styrke barnehagen og skolen som inkluderingsarena
- 37 b) Foreldreveiledning obligatorisk del i introduksjonsprogrammet
- 40 handlingsplan mot rasisme, etnisk og religiøs diskriminering
- 41 øke bruken av kvalifisert tolk
- 42 styrke barnevernets oppfølging av barn og familier med innvandrerbakgrunn
- 44 bidra til økt kunnskap og erfaringsutveksling om tjenesteutvikling

Andre områder med relevans for rådgivningstjenesten

- **4. Retten til å leve et fritt liv**
- 46 styrke minoritetsrådgiverordningen og etablere nettportal
- 47 en helhetlig gjennomgang av hjelpetjenestene med særlig vekt på å sikre brukerperspektivet, herunder evaluere effekten av tilbudene som er bygget opp
- 48 oppfølging og trygge rammer ved hjemkomst til Norge for dem som har vært etterlatt i utlandet mot sin egen vilje
- 49 Tilbakehold pass
- 50 tydeliggjøre straffebestemmelser
- 51 Forsterke tidlig innsats ved å informere om retten til å leve et fritt liv, likestilling og likeverdighet i og utenfor familien
- Arbeide aktivt inn mot religiøse familier – nytt lovverk om statsstøtte